

**Persoonlijke Vorming
voor de Basisclus**

**2 thema 7
Ik thuis, op Aruba
en in de wereld**

Persoonlijke Vorming voor de Basiscyclus

2 thema 7 **Ik thuis, op Aruba en in de wereld** **Leerboek**

Auteurs

Carola Peeters (projectleider)
Mena Dirksz
Roke Hoen
Joke Oudman
Reina Riley
Onno de Weerd
Mirella Wijngaarden

Illustraties

Rein Schoondorp

Eindredactie

Afdeling Curriculumontwikkeling,
Directie Onderwijs

Met dank aan:

Sandra Beumers, Nel de Cuba, Jane Hooft, Stascha Hornix, Marianne van der Kamp, Frank Veenis,
de personen die meegewerkt hebben aan de foto-sessies.

Serie-overzicht

Leerboek 1a: Mijn eigen ik

Werkboek 1a: Mijn eigen ik

Leerboek 1b: De ander en ik

Werkboek 1b: De ander en ik

Docentenhandleiding 1

Leerboek 2: Ik thuis, op Aruba en in de wereld

Werkboek 2: Ik thuis, op Aruba en in de wereld

Docentenhandleiding 2

Uitgegeven door afdeling Curriculum ontwikkeling, Directie Onderwijs Aruba

Opdrachtgever

Projectgroep SHA

ISBN: 99904-89-95-5

Copyright © 333-773, Land Aruba, 2006

Distributie

Penta Educational Aruba

VIP is tot stand gekomen in samenwerking
met het Centrum Leermiddelenstudie Utrecht
(CLU), Universiteit Utrecht.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorwoord

VIP

is de methode voor het nieuwe vak Persoonlijke Vorming.

VIP staat voor Vorming van Identiteit en Persoonlijkheid.

Het is een boek speciaal voor jou. Het helpt je om de juiste bagage bij je te hebben, want het jong zijn is niet altijd makkelijk.

Al die uitdagingen en moeilijke keuzen!

VIP leert je om bewuste keuzen te maken en voor jezelf op te komen.

Zeggen hoe je je voelt en je mening durven uiten.

Ook leer je hoe je gezond kunt leven. Hoe je goed voor jezelf en anderen kunt zorgen. Je krijgt 'tools' (handvaten) aangereikt die je helpen in je omgang met anderen. Je eigen en andermans waarden en normen spelen een grote rol in de methode. VIP moedigt je aan tot een gezonde leefstijl en een positieve persoonlijkheid.

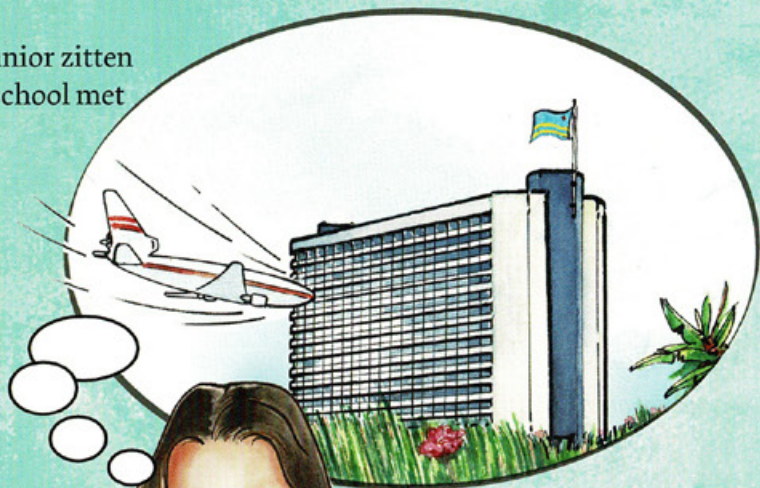
“De wereld staat voor je open, zorg dat je de juiste bagage bij je draagt.”

Inhoud

Hoofdstuk 21	Veilig samen leven thuis, op Aruba en in de wereld	6
Paragraaf 21.1	Veilig samen leven	9
Paragraaf 21.2	Dit leer ik over "Ik thuis, op Aruba en in de wereld."	12
Paragraaf 21.3	Veiligheid voor alles	13
Thema 7	Samen leven, samen zorgen	17
Hoofdstuk 22	Dit is mijn thuis	18
Paragraaf 22.1	Wie woont met wie samen?	21
Paragraaf 22.2	Taken in huis	24
Paragraaf 22.3	Wat is jouw taak binnen het gezin?	28
Hoofdstuk 23	Het gezonde gezin	30
Paragraaf 23.1	Hier voel ik mij thuis.	33
Paragraaf 23.2	Hoe is de sfeer thuis?	36
Paragraaf 23.3	En soms gaat het wel eens mis.	39
Hoofdstuk 24	Huishoudelijke taken....we doen het samen.	42
Paragraaf 24.1	Huishouden... wat komt er allemaal bij kijken?	44
Paragraaf 24.2	Veilig, schoon en gezellig in en om het huis	50
Paragraaf 24.3	Wie doet wat in het huishouden?	55
Begrippenlijst		60

Jennifer, Joyce en Junior zitten op de muur bij de school met elkaar te praten.

Ik heb vannacht zo raar gedroomd. Ik droomde dat een vliegtuig in een high rise hotel vloog.

O, net als toen bij de Twin Towers in New York? Dat was een vreselijke ramp!

Moet je je eens voorstellen dat
het hier zou gebeuren!

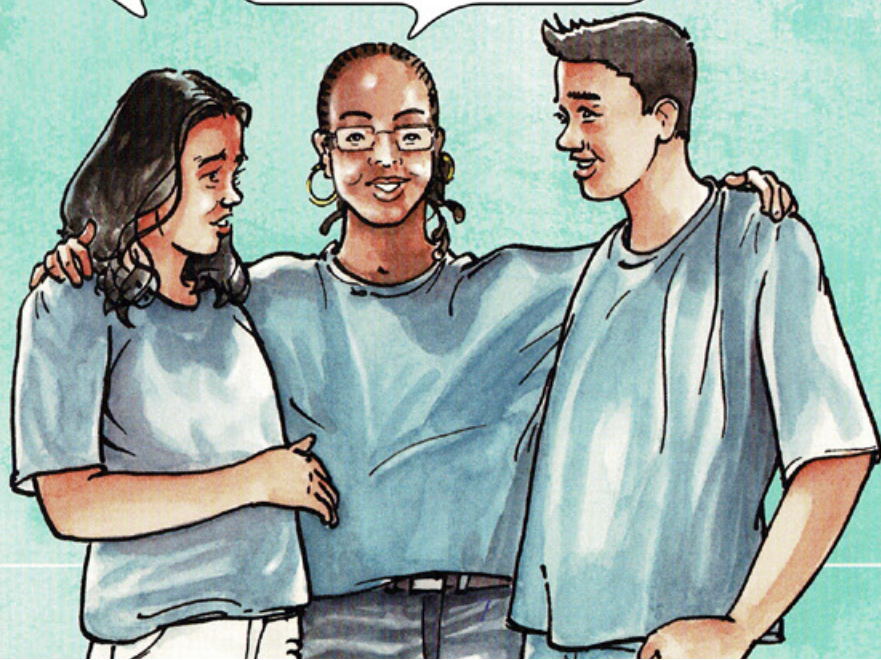
Ik moet er niet aan
denken. Wat droom
jij enge dingen, Jen!

Ja, maar soms ben ik
zo bang dat het ons
echt een keer overkomt,
weet je. Je ziet op tv
zoveel enge dingen
gebeuren.

De hele wereld
wordt steeds
onveiliger, denk ik.

Kom op jongens, jullie zitten
elkaar bang te maken. Laten we
blij zijn dat we op Aruba wonen.

Stel je voor dat er op
Aruba zoiets vreselijks zou
gebeuren. Ik zou me hier
niet meer veilig voelen.

Startopdracht:

Wat betekent veiligheid voor jou?

In VIP deel 1a “Ik en mijzelf” heb je geleerd over wie je bent, hoe je in de puberteit verandert en hoe je gezond kunt leven. In deel 1b “De ander en ik” is besproken, hoe je kunt omgaan met anderen. Verschillende soorten relaties zijn aan bod gekomen. Ook hebben we het gehad over seksualiteit en de keuzes die je hierbij kan maken. Als laatste is het thema genieten besproken.

In VIP 2, dat nu voor je ligt, staat de veiligheid in huis, op Aruba en in de wereld centraal. De thema's die in VIP 2 aan bod komen, hebben allemaal iets te maken met veiligheid.

In dit hoofdstuk leer je:

- ✿ Wat veiligheid betekent.
- ✿ Welke thema's in VIP 2 “Ik thuis, op Aruba en in de wereld” worden behandeld.
- ✿ Waarom deze thema's voor jongeren belangrijk zijn.

Paragraaf 21.1

Veilig samen leven

Een drukke verkeerssituatie, een groepje jongeren op straat, een donker straatje: er zijn ontzettend veel situaties waarin je je kunt afvragen hoe **veilig** je bent. Veiligheid is een van de belangrijkste waarden in onze samenleving. Maar wat is veiligheid precies? Wanneer voel je je veilig? En als je je veilig voelt, ben je het dan ook?

Opdracht 21.1a:

Veilig voorwerp

Wanneer ben je veilig? Je bent veilig, als er geen direct, fysiek gevaar is. De overheid beschermt ons tegen gevaarlijke situaties. Situaties, die veroorzaakt worden door de natuur of

door de mens zelf. Bijvoorbeeld door veiligheidssystemen in nachtclubs te plaatsen. Of door de mensen van Aruba tijdig te informeren als er een orkaan op komst is.

Veiligheid betekent ook beschermd zijn tegen discriminatie of schelden. Kom je uit Colombia en kun je gewoon naar school gaan, feesten en je werk doen zonder dat mensen een probleem maken van je afkomst? Zit je in de tweede klas van de Ciclo Basico en kun je op school in een leuke sfeer dingen leren? Pas dan kun je zeggen, dat je je veilig voelt. Voor een veilig gevoel is het belangrijk, dat je je vrij kunt bewegen ongeacht je geloof, afkomst of seksuele identiteit. Dat je niet wordt gepest, uitgescholden, gediscrimineerd of zelfs bedreigd. Dat je kunt zijn, wie je bent.

Aruba wapent zich tegen geweld in nachtclubs

Amigoe dinsdag 25 mei 2004

ORANJESTAD- Aruba neemt maatregelen om het risico op gewelddadige incidenten in nachtclubs te verkleinen. Het ministerie van Justitie buigt zich over een nieuw te vormen beleid met acties op korte en lange termijn. Nachtclubs passen intussen hun veiligheidssystemen aan. Aanleiding voor de maatregelen zijn de schietincidenten die onlangs plaatsvonden in enkele nachtclubs.

Een overheidsmaatregel om de veiligheid van nachtclubs op korte termijn te vergroten is bijvoorbeeld dat de politie voortaan drugshonden zal betrekken bij controles in en rond nachtclubs. Op lange termijn streeft Justitie naar aanpassing van de wetgeving op het gebied van criminaliteitsbestrijding in het nachtleven. Zij wil bijvoorbeeld de bevoegdheid van politieagenten uitbreiden. De politie zou vaker preventief moeten kunnen fouilleren.

Het ministerie legt de verantwoordelijkheid van de veiligheid van nachtclubs voor een deel bij de nachtclubs zelf. Zo hebben de nachtclubs de opdracht gekregen om scherper te controleren op de leeftijd van hun publiek. Minderjarigen moeten worden geweerd. Ook moeten uitgaansgelegenheden zich voorzien van apparatuur waarmee wapens gedetecteerd kunnen worden. Deze apparatuur moet worden bediend door deskundig personeel.

Middelen om je veilig te voelen

Opdracht 21.1b:

Als ik veilig ben, dan ...

In dit deel gaat het onder andere over:

- ✿ veiligheid voor jezelf en anderen
- ✿ veiligheid bij jou thuis
- ✿ veiligheid op jouw school
- ✿ veiligheid in en om het huis
- ✿ veiligheid in het verkeer
- ✿ veiligheid in de buurten waar jij vaak komt
- ✿ veiligheid op Aruba
- ✿ veiligheid in de rest van de wereld

Hoe zorg je voor je eigen veiligheid en die van anderen? Wanneer is een situatie onveilig en wanneer veilig? In VIP 2 leer je veilige en onveilige situaties herkennen en beoordelen. Dat doe je door:

1. een kritische houding te hebben. Je vraagt je af wat er gebeurt en of het veilig is.
2. weerbaar te zijn. Je vraagt je af of je iets wel of niet wil.
3. goed te communiceren om zo probleemsituaties te voorkomen. Je vraagt je af of je iets goed begrepen hebt.
4. je verantwoordelijk te gedragen. Je vraagt je af of het verstandig is wat je doet.

Kan ik dit wel?
Zijn de golven niet
te krachtig? Loop ik
geen gevaar?

Wat een loser!!!

Ik wil
met je vrijen

Nee, ik wil
nog niet

Weerbaar zijn

Kritische houding

Waar is
Carmen heen?

Weet jij waar
Carmen is?

Weet jij waar
Carmen is?

Jij wist toch
waar Carmen
heen ging?

Goede communicatie

Verantwoord gedrag

Waarom is het zo belangrijk voor jou
om je veilig te voelen? Wat betekent
veiligheid voor jou?

Paragraaf 21.2

Dit leer ik over "Ik thuis, op Aruba en in de wereld".

VIP 2 biedt drie thema's over veiligheid aan. Daarnaast wordt nog een extra thema aangeboden. Je weet dat ieder thema uit drie hoofdstukken bestaat. Van ieder hoofdstuk zijn achter in het boek extra opdrachten te vinden. Alle belangrijke begrippen van ieder hoofdstuk staan in de begrippenlijst, achterin het boek.

In VIP 2 "Ik thuis, op Aruba en in de wereld" worden de volgende drie thema's aangeboden:

- Thema 7 Samen leven, samen zorgen
- Thema 8 Veilig thuis en op Aruba
- Thema 9 Rechten van het kind

Verder komt er aan het eind van deel 2 nog een extra thema, dat zal gaan over de invloed van de media op het gedrag van jongeren.

In thema 7, *Samen leven, samen zorgen*, leer je een aantal samenlevingsvormen kennen. Ook leer je hoe je samen verantwoordelijk bent voor alle taken die in een gezin gedaan moeten worden. In thema 8, *Veilig thuis en op Aruba* leer je, wat het verschil is tussen veilig zijn en je veilig voelen.

Ook leer je hoe je kunt helpen bij onveilige situaties, bijvoorbeeld als iemand gewond is geraakt. Tenslotte leer je hoe je om moet gaan met pesten. In thema 9, *De rechten van het kind*, leer je welke rechten jij hebt. Deze rechten gelden niet alleen voor kinderen op Aruba, maar voor alle kinderen in de wereld. In het Internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind staan de afspraken die zo'n tweehonderd landen hebben gemaakt. Daarin staat bijvoorbeeld dat kinderen recht hebben op onderwijs, recht hebben op vrije tijd en dat zij beschermd moeten worden tegen mishandeling, geweld en oorlog.

Opdracht 21.2a:

Waar gaan deze thema's over?

Opdracht 21.2b:

En dit wil ik graag leren...

Paragraaf 21.3

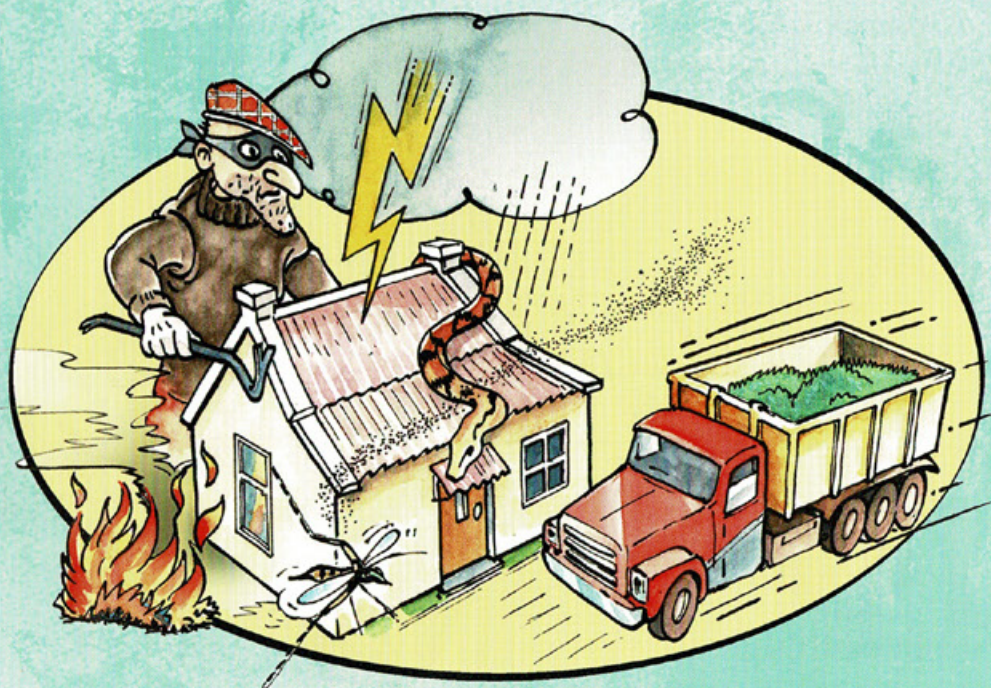
Veiligheid voor alles

Veilig thuis

Voor de meeste mensen is het huis waarin ze wonen hun 'thuis'. Voel jij je thuis in je huis? Wat betekent "je thuis voelen"? Het heeft te maken met veilig zijn en je veilig voelen. In thema 7 zullen we het daar uitgebreid over hebben. Je leert vaardigheden aan om je thuissituatie voor jezelf en voor anderen veilig te maken. Je zult leren dat het gezin je kan beschermen tegen allerlei invloeden van buitenaf. Hierdoor geeft het gezin je een gevoel van veiligheid.

Wij voelen ons veilig bij elkaar.

Opdracht 21.3a:

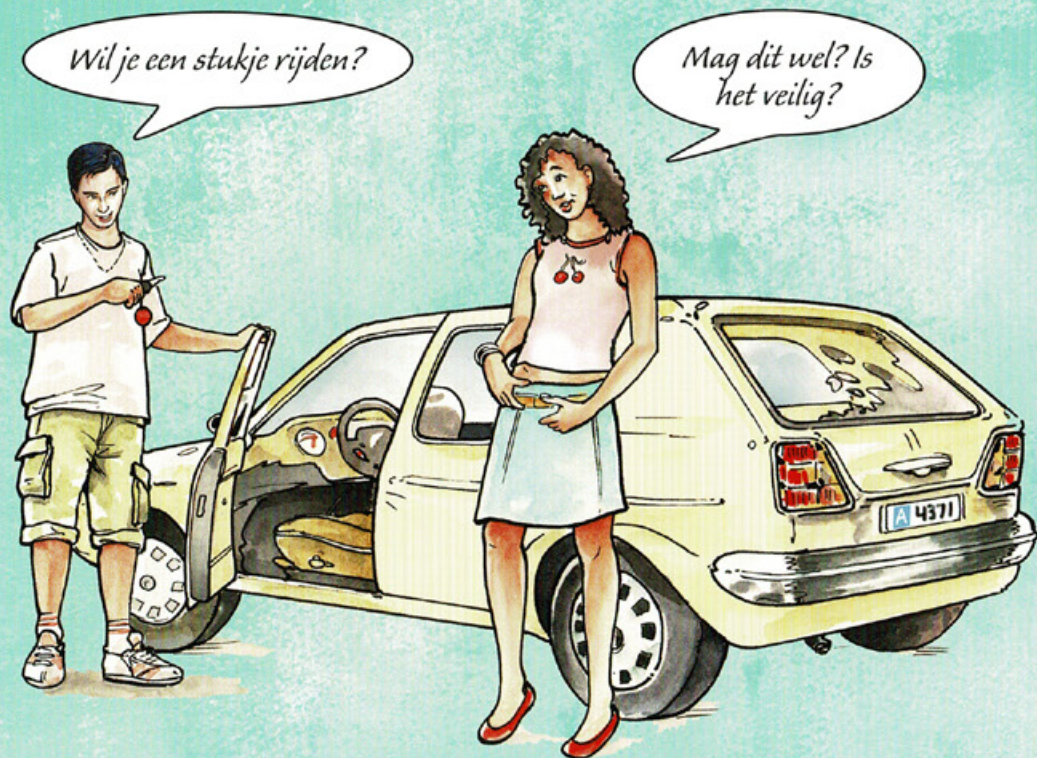
Ik ben veilig.

Veilig op Aruba

Buitenshuis kom je soms in aanraking met onveilige situaties. Bijvoorbeeld op straat kom je een groepje dronken jongeren tegen, die jou en je vrienden lastig vallen. Wat doe je dan om te zorgen voor de veiligheid van jou en je vrienden? En wat doe je als een van je vrienden wil rijden in de auto van zijn ouders, terwijl hij nog geen rijbewijs heeft?

Ik gooi dit flesje niet uit de auto. Iemand kan zich bezeeren aan de scherven van het glas.

Wil je een stukje rijden?

Mag dit wel? Is het veilig?

Het is belangrijk dat je leert hoe je onveilige situaties kunt voorkomen. Dat doe je door je kritisch op te stellen en goed na te denken. En als er dan toch een keer een onveilige situatie ontstaat, dan moet je weten wat je moet doen. Bijvoorbeeld als ergens een ongeluk is gebeurd, bied je je hulp aan. Soms is de situatie te gevaarlijk of te ingewikkeld om het alleen te doen. Je kunt dan beter hulp inschakelen van anderen. Op Aruba zijn er heel veel instanties die zorgen voor je veiligheid en die je helpen je veilig te voelen. Denk bijvoorbeeld maar aan de politie, brandweer, voogdijraad en telefon pa hubentud.

Opdracht 21.3b:

Zorg voor veiligheid...

Veilig in de wereld

Ieder kind heeft recht om in veiligheid op te groeien. Om hiervoor te zorgen hebben de Verenigde Naties een verdrag opgesteld om afspraken te maken over de rechten van het kind. Maar toch worden nog steeds kinderen uitgebuit, mishandeld of verwaarloosd. In thema 9 lees je meer over de rechten van het kind.

Ik heb recht op

1. leven

2. liefde

3. vrijheid

4. zorg

5. informatie

Amigoe 19 november '05

Het verdrag van de rechten van het kind bestaat al meer dan vijftien jaar. Aruba ondertekende het verdrag pas in 2001. ATHA (Asociacion Trabao di Hubentud na Aruba) constateert, dat steeds meer kinderen 's ochtends zonder ontbijt naar school gaan. Ook neemt het aantal drop-outs van zowel lagere als middelbare scholen toe. Kinderen met een buitenlandse nationaliteit gaan soms niet naar school maar zwerven op straat, wat het risico verhoogt dat ze in de criminaliteit belanden, aldus ATHA. Tienerzwangerschappen komen steeds meer voor, zegt ATHA. "Maar het aantal jonge vaders is bijna nul. Het gaat bijna altijd om vaders die ouder zijn dan 25 jaar. Het gaat dus om seksueel misbruik en dat is strafbaar." ATHA vindt dat de overheid, als ondertekenaar van het verdrag, zich sterker moet inzetten om wat ondertekend is, ook te realiseren. "Als onze kinderen gezond van lijf en geest zijn, is ons land dat ook."

Extra thema

Als extra thema wordt "media" behandeld. Met **media** wordt bedoeld televisie, radio, internet, tijdschriften en kranten. De media hebben veel invloed op het dagelijks leven. Bijna niemand kan eigenlijk nog zonder radio, televisie of internet. Het is belangrijk dat je je bewust bent van de invloed van de media. Moet je alles geloven wat de media ons bieden? In dit thema leer je je kritisch op te stellen tegenover de media.

Opdracht 21.4:

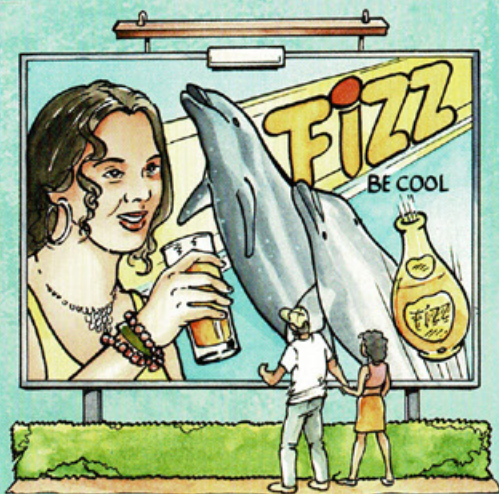
Wat heb ik geleerd?

Opdracht 21.5:

Zo gebruik ik wat ik heb geleerd.

Huiswerkopdracht:

Extra opdracht:

Always try to be
on the safe side

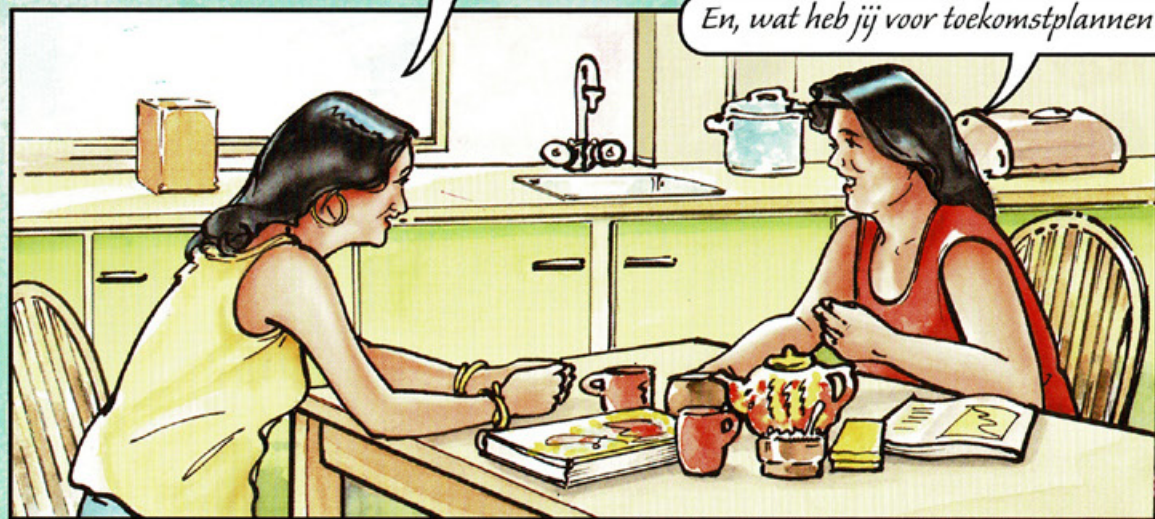
— Samen leven, samen zorgen —

De afwas doen, domino spelen, je kamer opruimen, enzovoort. Een voorbeeld van allerlei activiteiten die er binnen het gezin plaatsvinden. Om goed met elkaar te kunnen samenleven worden er afspraken gemaakt. Samen leven betekent ook samen zorgen. Samen draag je namelijk de zorg voor de sfeer in huis. In een goede sfeer kan een gezin goed functioneren. Ook al moeten er allerlei vervelende taken in het huishouden gedaan worden. Samen pak je die taken aan... samen los je ze op.... Samen leven, samen zorgen.

Jennifer zit aan tafel met haar moeder. Ze vertelt over school.

Mama, vandaag op school hadden we het over onze toekomst. Hoe wij onszelf zien over tien jaar.

En, wat heb jij voor toekomstplannen?

Nou, eh, ik denk dat ik niet wil trouwen. Ik zou wel willen samenwonen. Misschien wil ik ook nog kinderen, maar eerst wil ik een leuke baan.

Ja, maar ik weet het nog niet zo goed.

Misschien wil je ook nog kinderen...?

Weet u, Dayensee, die zegt, dat ze heel veel kinderen wil. Ze gaat niet werken en wil thuis blijven om voor de kinderen te zorgen. Nou, dat zou ik niet willen, hoor! Maar ja, misschien zegt zij dat omdat ze enig kind is.

Maar Melanie wil voorlopig juist niet trouwen.

Zij wil eerst bij haar vader in Italië gaan wonen en modeontwerpster worden. Melanie praat altijd over haar vader.

Ook Junior wil niet trouwen. Hij wil prof-basketballer worden en overal in de wereld spelen.

Startopdracht:

Jouw thuissituatie

In VIP 1b heb je geleerd, dat je in het dagelijks leven met allerlei mensen te maken hebt. Met deze mensen heb je een bepaalde relatie. Je hebt gezien dat de manier waarop je met andere mensen omgaat, invloed heeft op jullie contact. In dit hoofdstuk gaan we het hebben over de relaties in je thuissituatie en jouw eigen rol hierin.

In dit hoofdstuk leer je:

- ✿ Verschillende samenlevingsvormen herkennen.
- ✿ De verschillende taken binnen een gezin te onderscheiden.
- ✿ Welke factoren van invloed zijn op de taakverdeling binnen het gezin.

Paragraaf 22.1

Wie woont met wie samen?

Jennifer woont samen met haar moeder en vader. Melanie's ouders zijn gescheiden. Zij woont samen met haar moeder.

Je kent in je eigen omgeving vast wel voorbeelden van jongeren die met hun beide ouders, of met alleen hun moeder of vader wonen.

De manier waarop mensen met elkaar samenleven, noemt men een **samenlevingsvorm**.

Zodra er in een samenlevingsvorm kinderen zijn, spreekt men over een **gezin**. Er bestaan allerlei samenlevingsvormen, zoals gehuwd of ongehuwd samenwonen met of zonder kinderen. Ook zijn er het eenoudergezin, het meergeneratiegezin of het grootgezin. Sommige mensen wonen alleen.

Kerngezin: vader, moeder, kind

We zullen de meest voorkomende samenlevingsvormen van Aruba hieronder bespreken.

Veel gezinnen bestaan uit een vader en moeder met kinderen. We noemen dit ook wel het **kerngezin**. Jennifer woont in een kerngezin.

In de tijd van je opa en oma bestonden de gezinnen meestal uit een vader, moeder en veel kinderen. Tegenwoordig bestaat het aantal kinderen binnen een kerngezin meestal uit twee of drie kinderen.

Kerngezin: vader, moeder, twee kinderen

Kerngezin: vader, moeder, drie kinderen

Er zijn ook gezinnen die bestaan uit kinderen en één ouder. Dit wordt een **eenoudergezin** genoemd. Het kan zijn dat de ouders gescheiden zijn en niet bij elkaar in een huis wonen. Denk maar aan Melanie, die bij haar moeder woont. Haar vader woont in Italië. Het hoeft niet alleen te gaan om gescheiden ouders. Het kan ook zijn dat een van de ouders gestorven is. Of de ouders zijn nooit getrouwd geweest en wonen niet bij elkaar. De kinderen wonen dan of bij de vader of bij de moeder.

Eenoudergezin

Eenoudergezin

Grootgezin

Meergeneratiegezin

Naast het kerngezin en eenoudergezin bestaan er ook het **grootgezin** en het **meergeneratiegezin**. In het grootgezin wonen allerlei familieleden bij elkaar. Bijvoorbeeld vader, moeder, kinderen, neven en nichten.

In een meergeneratiegezin leven verschillende generaties bij elkaar. Bijvoorbeeld vader, moeder, kinderen en opa en oma die in één huis samenleven. Het grootgezin en meergeneratiegezin komen als samenlevingsvorm veel voor in het Caribisch gebied.

Er zijn nog andere samenlevingsvormen. Zo zijn er volwassenen, die met zijn tweeën samenleven en geen kinderen hebben. Je spreekt dan van een **kinderloos paar** of van een **tweepersoonshuishouden**.

Een **eenpersoonshuishouden** is de situatie waarin iemand leeft, die alleen woont. Dat kan iemand zijn die na de dood van zijn/haar partner alleen is gebleven. Het kan ook iemand zijn, die nog geen vaste partner heeft.

Op Aruba leeft een op de vijf mensen alleen.

Ook zijn er samenlevingsvormen, waarbij kinderen zonder hun ouders opgroeien. Zij wonen dan bij hun oma, tante of een ander familielid. Sommige kinderen wonen in kindertehuizen, zoals bijvoorbeeld Imeldahof, Casa Cuna of Casa Hubentud.

In de onderstaande tabel hebben we de meest voorkomende samenlevingsvormen op Aruba afgebeeld:

Eenpersoonshuishouden	19 %
Kerngezin	26.1 %
Eenoudergezin	10.1 %
Grootgezin	10 %
Meergeneratiegezin	7,4 %
Kinderloos paar	10,4 %
Overige	17%

Opdracht 22.1a:

In welke gezinssituatie leeft het Arubaanse kind?

Opdracht 22.1b:

Trouwen/Scheiden

Opdracht 22.1c:

Jouw thuissituatie

Paragraaf 22.2

Taken in huis

Zoals we in de vorige paragraaf gezien hebben, zijn er verschillende samenlevingsvormen. Om goed samen te kunnen leven moet er binnen een gezin heel veel gebeuren. Elkaar aandacht geven en elkaar helpen zijn erg belangrijk. Ook moeten er in een gezin een heleboel taken uitgevoerd worden. Een **taak** betekent werk, dat gedaan moet worden. Denk maar eens aan het klaarmaken van de maaltijden, de zorg voor kleine kinderen, het verdienen van geld en het wassen van kleren. We kunnen de taken die binnen het gezin gedaan moeten worden, in drie hoofdgroepen indelen.

1. Verzorgende taken
2. Opvoedende taken
3. Kostwinnende taken

VERZORGENDE TAKEN

In elk huishouden wordt gezorgd voor het eten, de schone was en het huis.

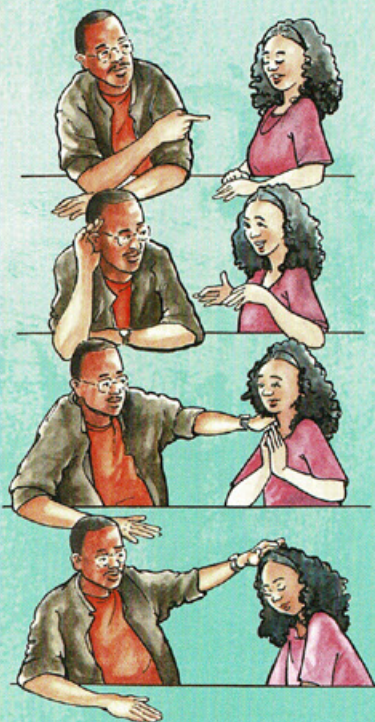
Deze vorm van verzorging noemen we huishoudelijke taken.

Bij de verzorgende taken binnen het gezin hoort ook de verzorging van elkaar. Elkaar bijvoorbeeld liefde, steun, veiligheid en warmte geven. Deze verzorgende taken komen in hoofdstuk 24 aan bod.

OPVOEDENDE TAKEN

De **opvoeder** zorgt voor de opvoeding. Meestal is dat de vader en/of moeder. Soms is het een begeleider (bijvoorbeeld in een instelling), soms een opa of tante. Je wordt door hem of haar begeleid in je persoonlijke ontwikkeling en vorming. Je krijgt steun en vertrouwen, wanneer je dat nodig hebt. Je opvoeder leert je wat goed en kwaad is en hoe je je hoort te gedragen. Bijvoorbeeld hoe je moet omgaan met andere mensen. De opvoeder voedt jou op volgens zijn eigen waarden en normen en die van zijn cultuur. Bij het opvoeden hoort waarschuwen, belonen en straffen. Hoe je je gedraagt, is vaak het gevolg van de opvoeding thuis.

KOSTWINNENDE TAKEN

Wil een gezin kunnen leven, dan moet er geld zijn om van te leven. Denk maar eens aan de boodschappen van de supermarkt, die betaald moeten worden. Ook moeten de huur, gas, water en elektra betaald worden. Degene die geld verdient om het gezin te onderhouden,

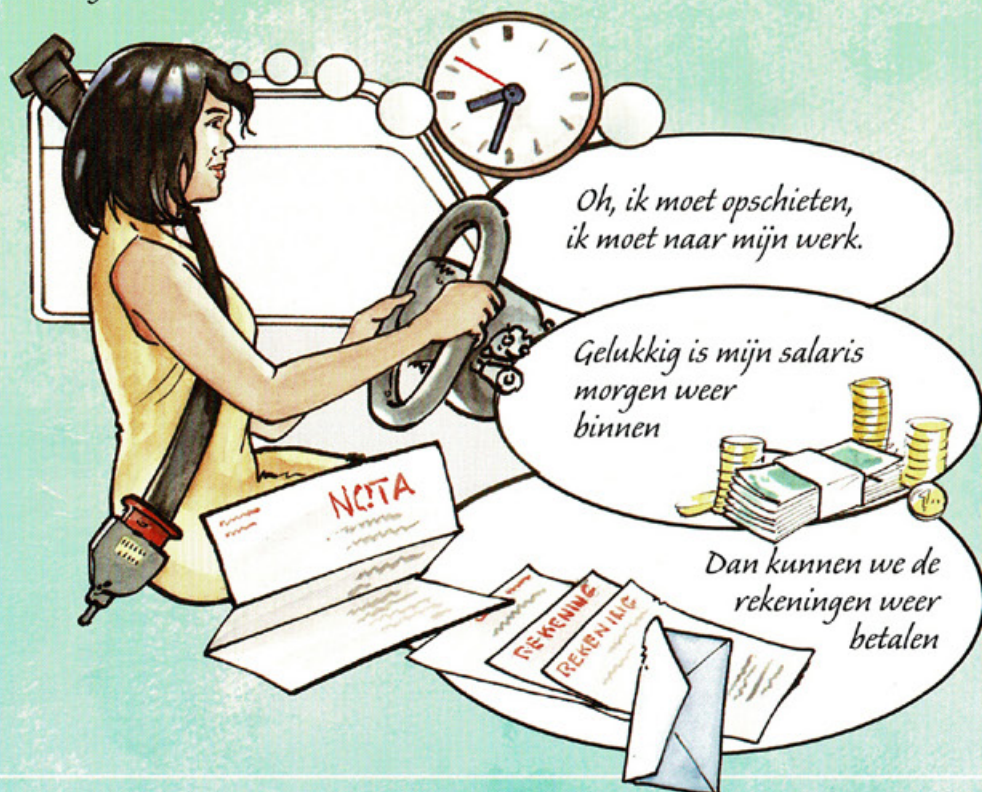

Ik verdien ook geld

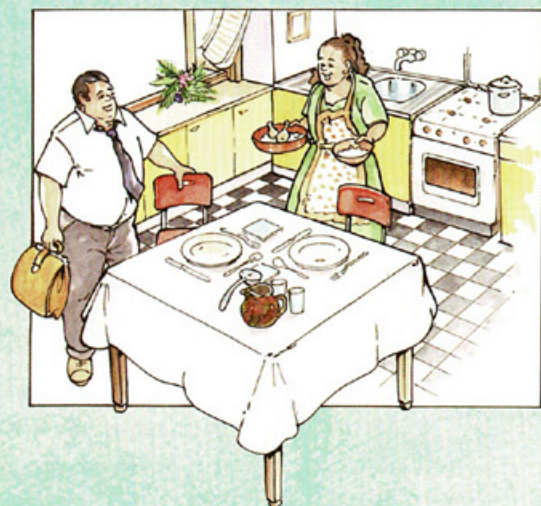
noemen we **kostwinner**. De kostwinner zorgt ervoor dat jouw kleding en je schoolgeld betaald worden. Ook zorgt de kostwinner ervoor dat er geld is voor bijvoorbeeld je hobby.

Er kunnen binnen een gezin meerdere kostwinners zijn, zoals de vader en de moeder. Of de neef die bij de familie woont. Soms heeft een ouder kind binnen het gezin ook kostwinnende taken.

Binnen een gezin kunnen we dus verzorgende, opvoedende en kostwinnende taken onderscheiden. Opvoedende taken worden altijd uitgevoerd door de ouders of opvoeders. Kinderen horen geen opvoedende taken te hebben. Verzorgende taken worden meestal onder

de gezinsleden verdeeld. Wie welke taken op zich neemt, verschilt per gezin. De kostwinnende taken worden, net als de opvoedende taken, meestal door de ouders of opvoeders uitgevoerd.

Opdracht 22.2a:

Taken: wat moet er allemaal gedaan worden?

Opdracht 22.2b:

Wie heeft welke taak?

Vroeger was het zo dat de vader van het gezin kostwinner was. Van hem werd verwacht dat hij zijn gezin beschermde en onderhield.

De moeder was degene die de taken in het huishouden deed. Ook werd van haar verwacht, dat zij voor haar man zorgde en de kinderen verzorgde en opvoedde. Tegenwoordig is er heel wat veranderd. In veel gezinnen is er geen typische vader- of moederrol meer.

De samenstelling van het gezin en de taakverdeling binnen het gezin veranderen in de loop van de tijd telkens weer. Op Aruba komt het niet zo vaak voor, dat de man thuisblijft om voor de kinderen te zorgen. In Zweden is dat heel normaal. Wat bij ons ouderwets is, bijvoorbeeld de typische mannen- en vrouwenrol, is in een land als Haïti heel gewoon. Over twintig jaar zal de taakverdeling binnen de gezinnen op Aruba er waarschijnlijk heel anders uit zien dan nu.

Opdracht 22.2c:

Hoe zit dat bij jou thuis?

Paragraaf 22.3

Wat is jouw taak binnen het gezin?

In de vorige paragraaf heb je geleerd, dat er binnen een gezin verschillende taken vervuld moeten worden. Verzorgende, opvoedende en kostwinnende taken. De verzorgende taken moeten door het hele gezin gedaan worden.

Hoe de verzorgende taken binnen het gezin verdeeld zijn, is afhankelijk van een aantal factoren:

- je plaats binnen het gezin; ben je de oudste, middelste, jongste of enigst kind?
- je gender: ben je een jongen of een meisje?
- de cultuur waarbinnen je opgroeit.

In de opdrachten 22.3a, 22.3b en 22.3c gaan we kijken of er ook een typische taakverdeling binnen de gezinnen van jullie klas voorkomt.

Opdracht 22.3a:

Ben je oudste, middelste, jongste of enigst kind?

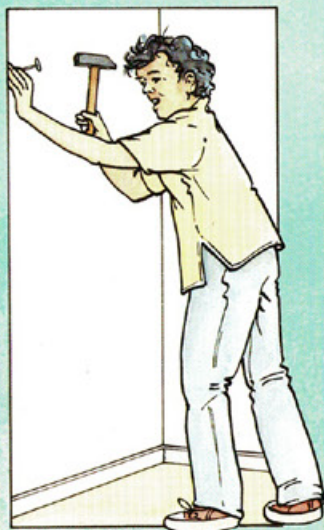
Opdracht 22.3b:

Jongen of meisje?

Opdracht 22.3c:

Cultuurverschillen

Je hebt gezien dat er typische taakverdelingen binnen gezinnen kunnen voorkomen. Tussen bijvoorbeeld mannen en vrouwen of tussen het oudste, middelste en jongste kind van het gezin. Ook heb je gezien dat de taakverdeling in verschillende culturen kan verschillen.

In hoofdstuk 23 zullen we het over de zorg voor elkaar binnen het gezin hebben.

In hoofdstuk 24 zullen we dieper ingaan op welke huishoudelijke taken jij kunt uitvoeren.

Opdracht 22.4:

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 22.5:

Zo gebruik ik wat ik heb geleerd.

Huiswerkopdracht:

Extra opdracht:

We zitten net aan tafel, daar is nog een lege stoel, schuif die maar aan.

Hoi Junior, kom er maar gezellig bij zitten, Wil je een roti?

Junior durft geen nee te zeggen. Hartstikke lekker toch!

Junior vindt het niet zo prettig om aan tafel te zitten met de hele familie van Alex. Thuis pakt hij vaak zijn bord eten en gaat dan voor de televisie eten.

Aan tafel wordt er gezellig gekletst. Er wordt over school gepraat, over het huiswerk dat meegegeven werd, en over de laatste videoclip van Britney Spears. Het huis ruikt naar appel, ergens brandt er een geurkaars.

Junior, kom mee naar de keuken, ik heb vandaag de afwasbeurt, daar kunnen we doorgaan met kletsen.

Wat wil je straks gaan doen?

Zullen we televisie gaan kijken?

We kunnen iets anders gaan doen. Mijn ouders hebben de televisieaansluiting een maandje geleden laten afsluiten. Wat denk je, we kunnen voetballen, of... je kunt toch drummen, dan pak ik mijn gitaar. Of we kunnen met mijn zusjes een spelletje monopolie gaan spelen. Zeg het maar brother.

Het spelletje monopolie was leuk, de hele tijd was het erg gezellig.

Hoi mamai, ik ben weer thuis. Mamai?

Er komt geen antwoord en Junior zet de televisie aan.

Startopdracht:

Dat was leuk.

De zorg voor elkaar binnen het gezin is erg belangrijk. In het vorige hoofdstuk hebben we gezien, dat er verschillende taken binnen een gezin gedaan moeten worden. Om een gezin te laten draaien is een goede taakverdeling van belang. In een goede taakverdeling zijn de regels en afspraken duidelijk vastgelegd. Duidelijke regels en afspraken die nageleefd worden, dragen bij aan de sfeer thuis. Maar een taakverdeling alleen is niet genoeg.

Er is nog meer nodig, om ervoor te zorgen dat alles in een gezin lekker loopt. In dit hoofdstuk komen de kenmerken van een gezond gezin aan bod. We gaan het hebben over thuis en het thuisgevoel. In dit hoofdstuk leer je, hoe je thuis een goede sfeer kunt krijgen.

In dit hoofdstuk leer je:

- ☛ Wat de kenmerken van een gezond gezin zijn.
- ☛ Wat het begrip thuis inhoudt.
- ☛ Wat je kunt doen om thuis sfeer te creëren.
- ☛ Hoe je problemen thuis kunt aanpakken.

Paragraaf 23.1

Hier voel ik mij thuis.

Alex vormt met zijn zusjes, zijn moeder en zijn vader een gezin, een familie. Junior vond het gezellig bij Alex thuis. Hij heeft samen met de familie van Alex gegeten en spelletjes gespeeld. Hij had het graag zijn moeder willen vertellen. Maar zijn moeder was niet thuis.

Thuis heeft verschillende betekenissen.

1. Zo kun je 'thuis' omschrijven als de omgeving waar je woont. Junior woont met zijn moeder op Savaneta 205a. Dat is zijn adres.

2. Je bent thuis op het plekje waar je je thuis voelt. In de buurt van mensen bij wie je hoort, waar je je beschermd, veilig en geliefd voelt.

Waar je jezelf kan en mag zijn zonder dat de buitenwereld zich ermee bemoeit. Junior voelt zich thuis bij Alex. Hij voelt zich daar veilig en geliefd.

Ik ben bij Alex, hier voel ik mij thuis.

Opdracht 23.1a:

Asterix en Obelix

Als iedereen binnen een gezin zich goed voelt, is er sprake van een **gezond gezin**. De kenmerken van een gezond gezin zijn:

- Probleemoplossend handelen: bij problemen kunnen er oplossingen bedacht worden;
- Goede onderlinge communicatie;
- Goede taakverdeling;
- Liefde/affectie;
- Betrokkenheid: interesse voor de ander, samen dingen doen, iedereen is geïnteresseerd in elkaar.

Samen gaat het gemakkelijker.

1. Probleemoplossend handelen

Okay, aha, goed

Als je het zo doet, dan lukt het wel.

2. Goede onderlinge communicatie

Je zult wel moe zijn, doe maar rustig aan. Hier heb je een glaasje water.

3. Goede taakverdeling

Bedankt jongen voor het afwassen!

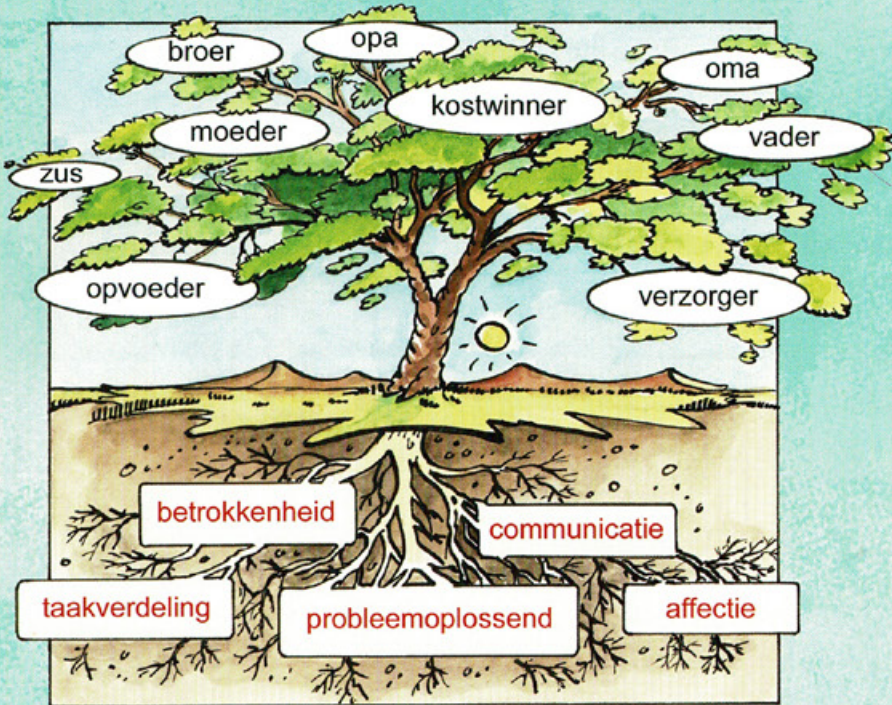
4. Affectie

Gezellig. Ik speel graag ganzenbord.

5. Betrokkenheid

Gezond gezin

Opdracht 23.1b:

We are family.

In een gezond en gezellig gezin voel je je goed. Iedereen binnen het gezin kan zich ontwikkelen, kan groeien. Vergelijk het eens met de groei van een boom. Om te groeien, maar ook om mooi en gezond te blijven, heeft een boom voeding nodig. De wortels nemen het voedsel op en geven het door aan de takken en de bladeren. Zo groeit een klein boompje uit tot een prachtige, sterke boom en blijft de boom gezond.

Een gezin heeft ook voeding nodig, om net als een boom, mooi en stevig te

worden en te blijven. Wat is de voeding die een gezin nodig heeft? Dat is door in het gezin rekening met elkaar te houden en samen te werken aan een goed thuisgevoel voor iedereen.

Je hebt in deze paragraaf gelezen wat de kenmerken van een gezond gezin zijn. Deze kenmerken bepalen voor een groot deel de sfeer die er thuis is. Leef je op een prettige manier samen, dan vorm je een gezond gezin.

Opdracht 23.1c:

Een wapenschild van jouw thuis

Paragraaf 23.2

Hoe is de sfeer thuis?

Probleemoplossend handelen, goede communicatie, goede taakverdeling, liefde/affectie en betrokkenheid zijn de kenmerken van een gezond gezin. Als deze kenmerken aanwezig zijn binnen een gezin, dan hangt er een positieve sfeer in huis. Iedereen in huis is gelukkig en tevreden. Eerst staan we stil bij wat het woord **sfeer** betekent.

Sfeer wordt gevormd door de stemming die er hangt tussen gezinsleden. Met stemming wordt bedoeld het gevoel en de manier waarop gezinsleden met elkaar omgaan. Ze lachen met elkaar, kunnen ook bij elkaar uithuilen, ze zijn er voor elkaar en doen dingen samen. Sfeer wordt ook gevormd door kenmerken in huis, die een bepaalde sfeer oproepen. De kleur van de muren, de geur in huis, de verlichting in huis, de meubels et cetera.

Vaak houdt het een verband met het ander. In een huis waar een goede sfeer hangt, waar het er gezellig uit ziet, is de sfeer tussen de gezinsleden meestal ook goed en gezellig.

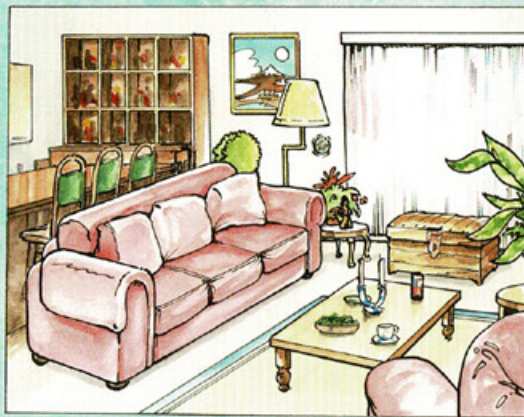
Opdracht 23.2a:

Sfeer bij jullie thuis

Sfeervolle stemming tussen mensen

+

Sfeervolle kenmerken in huis

Sfeervol gezin

We geven een aantal tips bij ieder kenmerk van het gezond gezin.

Probleemoplossend:

- ☀ Houd rekening met de ander. Jij hoeft niet altijd gelijk te hebben. Vraag jezelf af: "Heb ik gelijk of zie ik het misschien verkeerd?"
- ☀ Probeer de ander ook een keer zijn zin te geven. De ander wil jou dan ook helpen als jij echt iets graag wilt.

Goede communicatie:

- ☀ Toon begrip voor elkaar. Laat iemand uitspreken.
- ☀ Luister goed naar elkaar.

Goede taakverdeling:

- ☀ Houd je aan afspraken die gemaakt zijn.
- ☀ Doe de dingen waar je goed in bent.
- ☀ Let eens op wat er goed gaat in huis, ieder gezinslid doet goede dingen.

Liefde/Affectie:

- ☀ Wees aardig voor de ander door bijvoorbeeld complimenten te geven.
- ☀ Toon je emoties. Je mag best laten zien waar je het wel of niet mee eens bent, waar je verdrietig van wordt of waar je bang van bent.
- ☀ Iedereen bij jou thuis heeft liefde, vriendschap en waardering nodig, net als jij.

Betrokkenheid:

- ☀ Probeer je te verplaatsen in een ander familielid om te kunnen begrijpen hoe de ander zich voelt.
 - ☀ Doe dingen samen. Ga bijvoorbeeld met z'n allen naar het strand.
- Iedereen binnen het gezin moet meehelpen om de sfeer thuis prettig te houden. Hoe kun jij hierbij helpen?

Opdracht 23.2b:

De sfeer bij mij thuis

Een goede sfeer in huis zorgt voor een thuisgevoel. Bij een gezond gezin is de sfeer in huis goed. Je voelt je dan thuis.

Paragraaf 23.3

En soms gaat het wel eens mis.

Junior heeft het naar zijn zin bij Alex en zijn familie. Er heerst een gezellige sfeer in het gezin van Alex. "Het lijkt wel of daar nooit problemen zijn," denkt Junior.

In alle gezinnen, zelfs in de allergelukkigste gezinnen, komen problemen voor. Soms kleine, soms grote problemen. Bijvoorbeeld: moeder ergert

zich als haar kinderen 's morgens niet uit bed willen komen. Of de oudste zoon moet de tuin opruimen en vindt dat niet leuk. Of niemand doet de afwas en niemand ruimt zijn spullen op. Ook kan het gebeuren dat een gezinslid zich niet begrepen voelt. Deze problemen zorgen soms voor een slechte sfeer in huis. Door een probleem op te lossen, herstel je de slechte sfeer in huis weer.

Opdracht 23.3a:

Problemen in een gezin

ARUBA

Spanningen in huiselijke sfeer

ORANJESTAD — Het gezegde 'oost west thuis best' gaat niet altijd op. De politie moest de afgelopen dagen ingrijpen bij ruzies in de familiesfeer.

De moeder van een negentienjarig meisje keurde de relatie tussen haar dochter en haar vriend af. Haar dochter woonde drie maanden samen met haar vriend toen het stel ruzie kreeg. Het meisje was daarop voor twee weken weer naar haar ouderlijk huis gegaan. De vriend miste zijn vriendin echter en vroeg haar terug te komen. Het meisje wilde wel, maar haar moeder vond het niet goed. Ook een bemiddelingspoging van de politie hielp

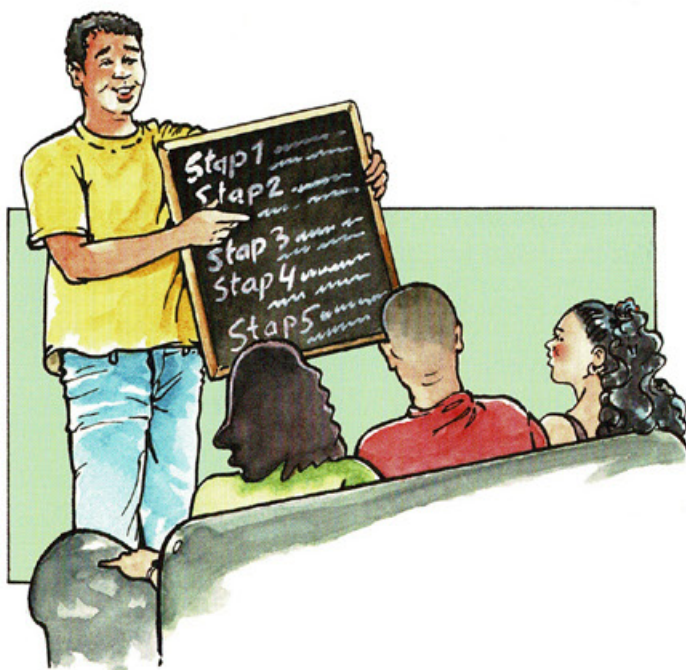
niet. Het loste wel de ruzie tussen moeder en dochter op, maar de moeder hield voet bij stuk en liet haar dochter niet gaan.

Een 41-jarige vrouw belde de politie met het verzoek om met haar ex-vriend te praten. Hij bleef haar thuis lastig vallen, omdat hij niet wilde accepteren dat hun relatie voorbij was. De politieagenten voldeden aan het verzoek van de vrouw en wilden de man op zijn gedrag aanspreken. De patrouille ging naar zijn huis, maar trof hem niet aan.

Een jongen vond tien gulden de moeite waard om ruzie met zijn moeder te maken. Hij kwam thuis, in Sabana Basora, en vroeg zijn moe-

der om het geld. "Hij had een schuld", zo verklaarde hij. Zijn moeder wilde het geld echter niet geven. De zoon werd hierop erg boos en schöpte zijn moeder. Zij was hier niet van gediend en belde de politie. Agenten kwamen naar Sabana Basora en vertelden de jongen dat hij respect moest hebben voor zijn moeder.

De politie kreeg verder een melding van huiselijke problemen in de Gielstraat. De patrouille trof een jongen thuis, die vertelde dat zijn vader dronken was en met iedereen ruzie maakte. Het was op dat moment echter rustig en de politiemensen besloten weer weg te gaan.

Problemen oplossen thuis

- Stap 1** Wat is het probleem?
- Stap 2** Hoe zou ieder gezinslid dit probleem willen oplossen?
Noem alle denkbare manieren.
Dus: Hoe zou persoon A dit probleem oplossen en persoon B, enzovoorts?
Maak een lijst van de mogelijkheden!
- Stap 3** Evalueer gezamenlijk alle oplossingen.
Welke oplossing kan ieder gezinslid accepteren?
- Stap 4** Kies een oplossing uit en voer die uit!
- Stap 5** Check of de oplossing gewerkt heeft. Is iedereen tevreden met de uitkomst?

Problemen zijn er om opgelost te worden. Loop er niet van weg, dan maak je het alleen maar erger. Maar hoe los je problemen op? Hiernaast zie je een stappenplan, dat je zou kunnen volgen. Dit stappenplan kun je gebruiken bij het aanpakken van allerlei grote en kleine problemen thuis.

Opdracht 23.3b:

Betrokken??

Opdracht 23.4:

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 23.5:

Zo gebruik ik wat ik heb geleerd.

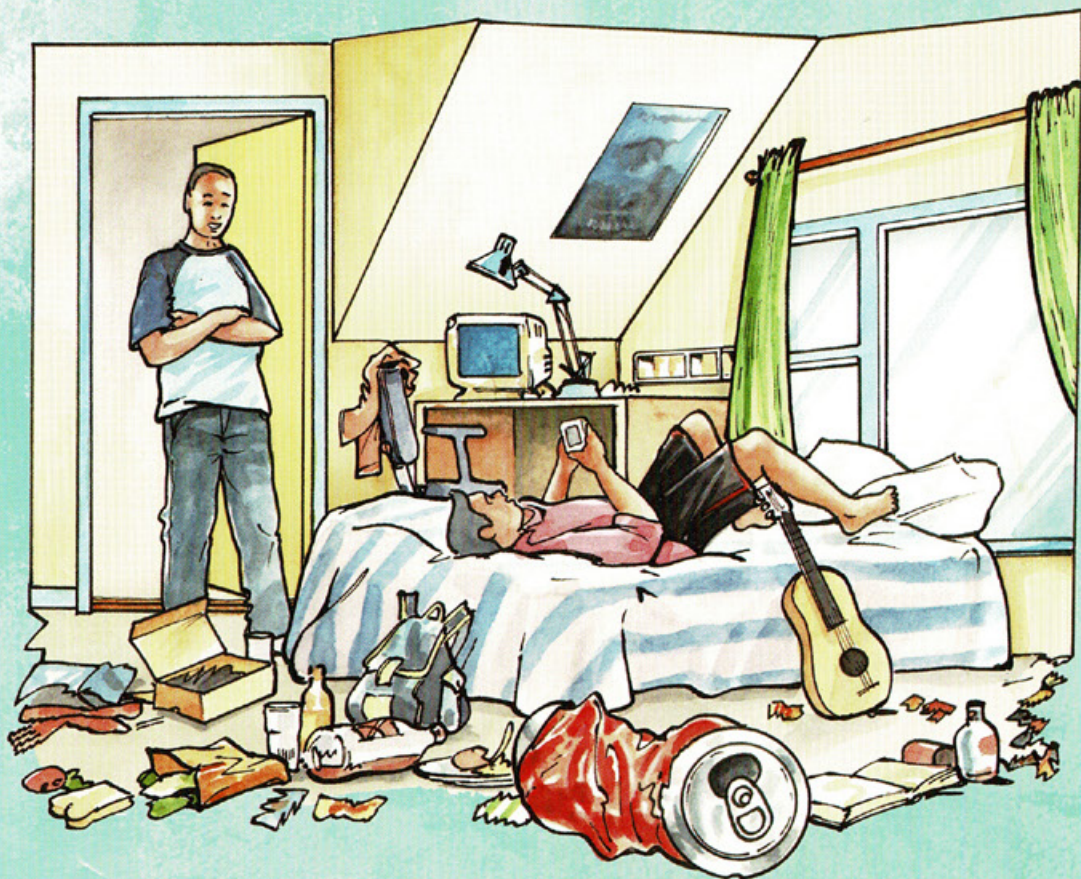
Huiswerkopdracht:

Extra opdracht:

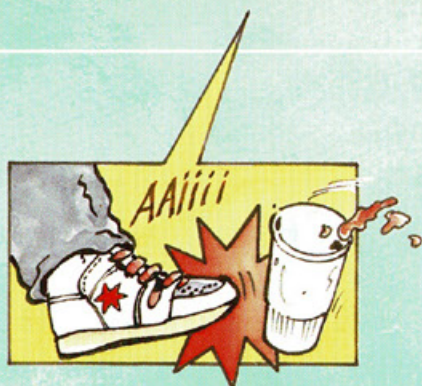
*Zoals het klokje thuis
tikt, tikt het nergens*

Junior krijgt Alex onverwachts op bezoek. Alex komt de kamer van Junior binnen en kijkt om zich heen. Hij ziet een plastic zak met oud brood en een bord met etensresten. In de kamer ligt overal rotzooi: snoeppapierpjes, chipszakjes en lege colablikjes.

Per ongeluk schopt Alex tegen een glas dat op de grond ligt. Het glas breekt in stukken en opeens ziet Alex allemaal viezigheid.

*Tjee bo ta porco bo sa....
schimmel, bichi vies!.*

*Heeft niemand je geleerd dat je
hiervan ziek kan worden? Je moet je
kamer opruimen. Deze rotzooi brengt
'djaka' en 'kakalaka'.*

Startopdracht:

Jouw slaapkamer

In het vorige hoofdstuk hebben we gezien, dat in een gezond gezin een goede sfeer hangt. De gezinsleden hebben een goed contact met elkaar en kunnen samen problemen oplossen. Zij zorgen ook voor een goede taakverdeling.

Veel problemen binnen een gezin worden veroorzaakt door onenigheid over de taakverdeling thuis. Daarom gaat dit hoofdstuk over de taken in het huishouden.

In dit hoofdstuk leer je:

- ☼ Welke huishoudelijke taken gedaan moeten worden in een gezin.
- ☼ Hoe je huishoudelijke taken veilig kunt uitvoeren.
- ☼ Hoe je binnen het huishouden rekening kunt houden met de hygiëne.
- ☼ Een taakverdeling binnen het huishouden te maken.
- ☼ De familieband te versterken door samen huishoudelijke taken te doen.

Paragraaf 24.1

Huishouden... wat komt er allemaal bij kijken?

Ben jij ook dolblij als je weer je kamer moet opruimen, of moet helpen met de was? Waarschijnlijk niet. Veel mensen vinden huishoudelijke taken vervelend om te doen. Maar ja, om nou in zo'n rommelige, smerige kamer als die van Junior te wonen...

Kortom, je zult toch wel wat moeten doen aan het **huishouden**. Hiermee bedoelen we alles wat er in en om het huis gedaan moet worden om ervoor te zorgen dat je goed en gezond met elkaar kunt samenleven: de huishoudelijke taken. En dat zijn er heel wat.

Huishoudelijke taken kunnen ingedeeld worden in:

- ☼ schoonmaaktaken
- ☼ kooktaken
- ☼ opruimtaken
- ☼ administratieve taken
- ☼ reparatie- en onderhoudstaken
- ☼ was- en strijktaken

Je zult in dit hoofdstuk gaan oefenen met al deze taken. Zo zul je leren, wat er allemaal onder deze taken verstaan wordt. En je leert hoe je deze taken planmatig moet uitvoeren.

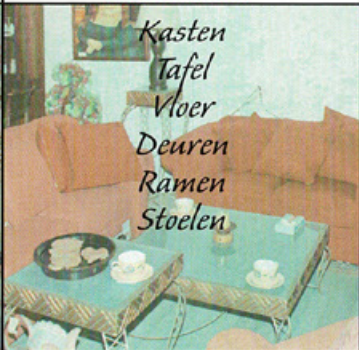

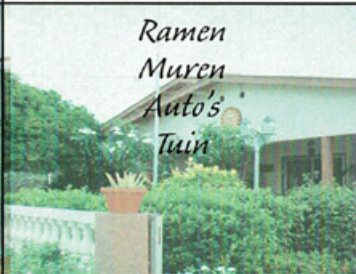
De schoonmaaktaken

Schoonmaken is een huishoudelijke activiteit, waar veel tijd in gaat zitten. Als je alleen al kijkt naar de keuken, dan kun je zo een hele lijst met schoonmaaktaken opstellen. En dan moet de rest van het huis nog worden schoongemaakt! Er is heel wat werk te verrichten in en om het huis. Kijk maar eens naar het onderstaande schema. Schrik niet..... dit is nog maar een deel van de huishoudelijke taken.

Opdracht 24.1a:

Een huis houden = een huishouden

Schoonmaakactiviteiten.....een overzicht

SCHOONMAKEN		
Keuken	Woonkamer	Badkamer
 <p>Kasten Magnetron Koelkast Gasfornuis Afzuigkap Vloer Ramen</p>	 <p>Kasten Tafel Vloer Deuren Ramen Stoelen</p>	 <p>Wastafel Wc Vloer Muren Spiegels Bad/douche Prullenbakje Deur/klink Ramen</p>
Slaapkamer	Porch	Buitenshuis
 <p>Bedden Kasten Vloer Ramen</p>	 <p>Vloer Muren Meubels Ramen</p>	 <p>Ramen Muren Auto's Tuin</p>

De kooktaken

Opdracht 24.1b:

Koken.....wat komt er allemaal bij kijken?

Je hebt in de vorige opdracht gemerkt, dat er nogal wat komt kijken bij het maken van pasta. Zo moet je bij het bereiden van iedere maaltijd aan heel veel dingen denken. Welke ingrediënten heb ik nodig, hoeveel heb ik ervan nodig, hoe lang duurt de bereiding van het gerecht? Welke potten en pannen moet ik gebruiken? De boodschappen moeten gedaan worden. En vergeet niet het tafel dekken en afruimen en de afwas...

De opruimtaken

In een huishouden valt er heel wat op te ruimen. Kijk maar eens naar de volgende afbeelding.

Opruimen betekent, dat je je spulletjes in orde brengt, netjes maakt. Bijvoorbeeld een boekenkast waar alles door elkaar staat. Of de klerenkast waar de kleren uitvallen, zodra de deuren opengaan. Ook spulletjes die in de kamer rondslingeren, kun je opruimen door ze op hun plek te leggen. Opruimen betekent ook vaak dat je dingen wegdoet. Bijvoorbeeld oude kleren of oude spullen. Je kunt ze opruimen door ze aan iemand anders te geven of bij het vuilnis te gooien.

Administratieve taken

Binnen een huishouden moeten er ook administratieve taken gedaan worden. Onder administratieve taken horen het betalen van de rekeningen, het bijhouden van de huishoudpot en het afspraken maken met instanties of personen.

Zo moeten er iedere maand heel wat rekeningen betaald worden. Denk maar eens aan de rekening van de telefoon, elektriciteit, water en kabel-tv.

Voor het bijhouden van de huishoudpot zijn de volgende vragen belangrijk:

Hoeveel geld is er nog over deze maand?

Wat hebben we allemaal uitgegeven?

Welke uitgaven kunnen beter wachten tot volgende maand?

Soms moeten er afspraken gemaakt worden. Denk maar aan de Pest Control, die gebeld moet worden om te komen spuiten. Of als er een waterlek is kun je de WEB bellen. De Elmar moet gebeld worden, als er iets aan de hand is met de elektriciteit (bijvoorbeeld een kabel die gebroken is).

Reparatie- en onderhoudstaken

Onder reparatie- en onderhoudstaken vallen kleine klusjes, die gedaan moeten worden in huis. In ieder huis gaat er wel eens iets stuk. Bijvoorbeeld een lampje of een slot, het toilet dat door blijft spoelen, een stukje tegel dat afbreekt. Een deur die knelt, een scharnier dat loszit, een lekkage aan het dak of een lekkende gootsteen. Je weet zelf vast ook nog heel veel voorbeelden. Al deze dingen moeten gemaakt worden, gerepareerd. Deze kleine klusjes zijn reparatietaken. Onderhoudstaken worden gedaan om te voorkomen dat iets stuk gaat. Bijvoorbeeld het servicen van de airco's, het legen van de beerput, het bijschilderen van het houtwerk, het plamuren van gaten in de muur et cetera.

Was- en strijktaken

Tenslotte zijn er de was- en strijktaken die gedaan moeten worden. Zeker op Aruba waar je veel zweet, is het regelmatig wassen van kleding van belang. Vroeger werd de was met de hand gedaan, tegenwoordig is er de wasmachine, die in verschillende soorten en maten te verkrijgen is.

Naast de wasmachine die ervoor zorgt dat de was schoon wordt, hebben sommige huishoudens ook een droger. In de droger worden de gewassen

spullen gedroogd. Sommige kleding moet na het drogen nog gestreken worden. Dat doe je met een strijkijzer.

Zeker als je met meerdere personen in een huis woont, zul je het huishouden moeten organiseren.

Sommige huishoudelijke taken moeten iedere dag gebeuren. Zoals de kooktaken en opruimtaken. Andere huishoudelijke taken doe je twee keer per week (bijvoorbeeld de was- en strijktaken), een keer per week of misschien maar een keer per maand. Er zijn natuurlijk geen strikte regels, die je vertellen hoe vaak je de verschillende huishoudelijke taken moet uitvoeren. Maar je zult vaker de was doen in een groot gezin dan wanneer je met z'n tweeën woont. En je zult minder vaak schoonmaken in een huis, waar overdag niemand is.

Opdracht 24.1c:

Wat.... hoe vaak?

Taken

Maandag boodschappen: Luigi

Dinsdag rekeningen betalen: Frans

Woensdag tuinafval

in container: Melissa

Donderdag koken: Franklin

Vrijdag auto wassen: Famila

Paragraaf 24.2

Veilig, schoon en gezellig in en om het huis

In hoofdstuk 22 en 23 heb je geleerd wat er allemaal binnen het huishouden moet gebeuren. En dat is heel wat! Wist je trouwens dat je goed moet opletten bij het uitvoeren van die huishoudelijke taken? Veel ongelukken gebeuren in en om het huis. Door onoplettendheid, door een verkeerd gebruik van apparaten, door slordigheid. Het is dus belangrijk dat je weet, waar je aan moet denken als je helpt in het huishouden. Er zijn twee belangrijke dingen waar je rekening mee moet houden: veiligheid en hygiëne.

Denk veilig, kies veilig

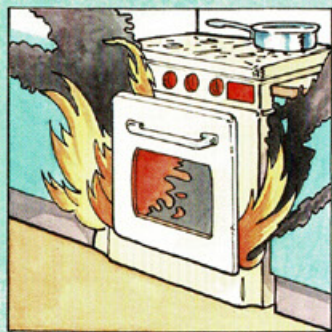
Bij alle taken die in het huishouden gedaan moeten worden, staat de veiligheid voorop. Door veilig te werken in een huishouden kun je ongelukken voorkomen.

Opdracht 24.2a:

Hoe veilig?

In de opdracht heb je een paar zeer onveilige situaties gezien. Mensen veroorzaken soms levensgevaarlijke situaties door onoplettendheid of onwetendheid. Stel je eens voor dat je voor jezelf altijd een pot thee zet. Dan komt je zus met haar kleine zoontje langs. Als je je niet realiseert dat kleine kinderen overal aanzitten, dan zul je zonder erbij na te denken de theepot op tafel zetten. Maar je kleine neefje vindt de tafel en ook die theepot heel interessant. Voor je het weet, heeft hij kokendhete thee over zich heen gekregen.

Zo kan het ook gebeuren dat je het etiket van dat reinigingsmiddel niet goed hebt gelezen. En je je handen staat te wassen met bijtende chloor. Of wat dacht je van het laten rondslingeren van schoenen en andere spullen in de gang? Een ander kan er overheen vallen.

Ongelukken met huishoudelijke apparaten

Verkeerd gebruik van was- of reinigingsmiddelen

Vitglijden over rommel

Adviezen voor veilig gedrag:

- Bedenk voordat je iets doet, welke gevaren er kunnen zijn.
- Lees de gebruiksaanwijzing altijd goed door.
- Gebruik apparatuur of middelen altijd op de manier zoals bedoeld, door de gebruiksaanwijzing, de veiligheidsinstructies en het bewaarvoorschrift nauwkeurig op te volgen.
- Wees extra voorzichtig met elektrische apparaten.
- Bekijk goed of het veilig is om het huis te verlaten als een elektrisch apparaat aanstaat (bijvoorbeeld wasmachine, oven et cetera).
- Laat nooit iets rondslingeren in huis, dat gevaarlijk kan zijn voor een ander (bewaar was- en reinigingsmiddelen altijd buiten het bereik van kinderen, berg scherpe voorwerpen veilig op.)
- Neem maatregelen ter bescherming, als die worden voorgeschreven (bijvoorbeeld een veiligheidsbril, handschoenen of draag lange mouwen).
- Meng was- en reinigingsmiddelen nooit met elkaar.
- Verlaat nooit het huis als je eten aan het koken bent.

Nederlands

Gebruiksaanwijzing
Inventum stoomstrijkijzer HS42 en HS44

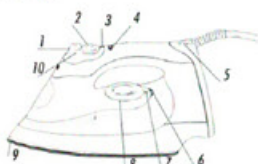
Technische gegevens:
230V - 50Hz
1350 Watt

Inhoud

1. Beschrijving van het stoomstrijkijzer
2. Veiligheidsvoorschriften
3. Voor het eerste gebruik
4. Het instellen van de temperatuur
5. Droogstrijken
6. Vullen met water
7. Stoomstrijken
8. Stoomstoot
9. Sprayfunctie
10. Automatische uitschakeling (alleen voor model HS44)
11. Na het strijken
12. Reiniging en onderhoud
13. Garantiebepalingen en service

1. Beschrijving van het Stoomstrijkijzer

1. Knop voor extra stoomstoot
2. Uiteenbrekbare stroomknap/reinigings staafje
3. Controlelampje (lichtaansluiting)
4. Controlelampje automatische uitschakeling (alleen op model HS44)
5. Temperatuur controlelampje
6. Temperatuur standtemperatuur
7. Aanduiding standtemperatuur
8. Thermostaat knop
9. Knopspijl
10. Spray knop

2. Veiligheidsvoorschriften

Lees eerst de gebruiksaanwijzing aandachtig en geheel door voordat u het apparaat gaat gebruiken en bewaar deze zorgvuldig voor latere raadpleging.

- Gebruik dit apparaat uitsluitend voor de in de gebruiksaanwijzing beschreven doeleinden.
- **Let op:** vermijd het aanraken van de warme oppervlakken wanneer het apparaat ingeschakeld is.
- Sluit het apparaat alleen aan op wisselstroom, op een aardgeaarde wandcontactdoos - bij voorkeur op een groep voorzien van een aardlekschakelaar van 30-mA, met een netspanning overeenkomstig met de informatie aangegeven op het typeplaatje het apparaat.
- Het net snoer nooit scherp buigen of over hete delen laten lopen.
- Wikkel het snoer geheel of om oververhitting van het snoer te voorkomen.
- Plaats het apparaat nooit in de buurt van apparatuur die warmte afgeven zoals ovens, gasfornieën, kookplaten, etc. Het apparaat op afstand houden van muren of andere objecten die vlam kunnen vatten zoals gordijnen, handdoeken (katoen of papier etc.).
- Laat het apparaat niet onbeheerd achter indien het apparaat in werking is.
- Gebruik het apparaat niet wanneer de stekker, het snoer of het apparaat beschadigd is, wanneer het apparaat niet meer naar behoren functioneert, wanneer het gevallen of op een andere manier beschadigd is. Raadpleeg dan de winkelier of onze technische dienst. In geen geval de stekker of het snoer zelf vervangen. Reparaties aan elektrische apparaten dienen uitsluitend door vakmensen uitgevoerd te worden. Verkeerd uitgevoerde reparaties kunnen aanzienlijke gevaren voor de gebruiker tot gevolg hebben. Het apparaat nooit gebruiken met onderdelen die niet door de fabrikant zijn aanbevolen of geleverd.
- Niet aan het snoer c.q. het apparaat trekken om de stekker uit de wandcontactdoos te halen. Het apparaat nooit met natte of vochtige handen aanraken.
- Het apparaat buiten bereik van kinderen houden. Kinderen besluiten de gevaren niet, die kunnen ontstaan bij het omgaan met elektrische apparaten. Laat kinderen daarom nooit zonder toezicht met elektrische apparaten werken. Zorg ervoor dat het apparaat altijd zodanig opgeborgen wordt dat kinderen er niet bij kunnen.
- Verlengsnoeren mogen alleen gebruikt worden indien de netspanning (zie typeplaatje) en het vermogen hetzelfde of hoger is dan van het bijgeleverde apparaat. Gebruik altijd een goedgekeurd, geaccrediteerd verlengsnoer.
- Als u besluit het apparaat, vanwege een defect, niet langer te gebruiken, adviseren wij u, zodat u de stekker uit de wandcon-

Je moet goed nadenken bij wat je doet, vooral als je met iets bezig bent dat gevaarlijk kan zijn. Niet alleen voor je eigen veiligheid, maar ook voor de veiligheid van je gezinsleden.

Opdracht 24.2b:

Veilig met st@oom...

In het volgende thema “Veiligheid thuis en op Aruba” zullen we dieper ingaan op het onderwerp veiligheid. Hierin zul je ook leren wat je moet doen, op het moment dat er toch een ongeluk gebeurt.

Samen leven, samen schoon

Je hebt gezien dat veiligheid in het huishouden heel belangrijk is. Belangrijk voor jou en de anderen bij jou thuis. Waar je in het huishouden ook rekening mee moet houden, is de hygiëne. Met **hygiëne** wordt bedoeld, dat je ervoor zorgt dat iets schoon is. Dat kan je huis zijn, maar ook je lichaam. Als je niet zorgt voor een goede hygiëne, kun je zelfs ziek worden. Zo kun je een flinke darminfectie krijgen van eten, dat niet op een hygiënische manier werd klaargemaakt.

Overal waar vuil ophoopt, kunnen grote hoeveelheden bacteriën ontstaan. Wat zijn bacteriën? **Bacteriën** zijn micro-organismen en worden ook wel **bacillen** genoemd. Bacteriën zijn zo klein, dat je ze alleen met een microscoop, als kleine puntjes, kunt zien. Bacteriën komen overal voor, in huis en daarbuiten. Er zijn nuttige bacteriën, maar ook schadelijke. Juist deze schadelijke bacteriën kunnen ziekten veroorzaken.

Op sommige plaatsen verspreiden bacteriën zich extra snel: op warme, vochtige plaatsen en in voedingsstoffen.

Een vaatdoekje of sponsje is een bron van bacteriën, maar ook je handen, als je deze niet hebt gewassen. Bacteriën verspreiden zich via je handen, via voedsel, via de lucht, via voorwerpen zoals speelgoed en via vliegen en muggen.

Het is dus belangrijk dat je ervoor zorgt dat bacteriën geen kans krijgen.

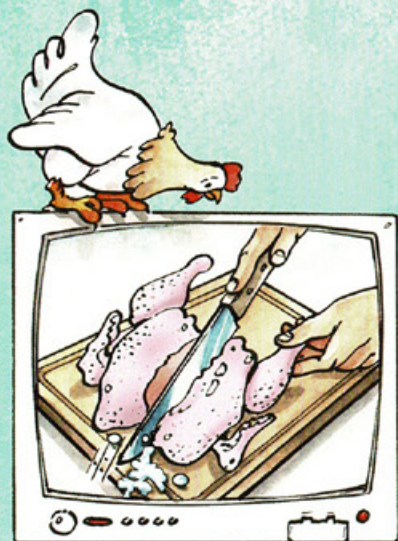
Schimmel

Ook **schimmels** kunnen ervoor zorgen, dat je ziek wordt. Schimmels ken je wel. Je komt ze soms tegen op bedorven brood of rotte sinaasappels. Er bestaan heel veel soorten schimmels. Ze hebben altijd een voedingsbodem nodig. Dat betekent dat de schimmels alleen kunnen groeien, als er iets is, waarvan zij kunnen leven. Sommige schimmels hebben als voedingsbodem graan, kaas, fruit of brood. Andere schimmels groeien juist op (vochtige) plekken, zoals behang of muren.

Om schimmels te voorkomen is een goede hygiëne van belang. Hoe zorg je er nu voor dat je zo hygiënisch mogelijk je huishouden doet? Waar moet je rekening mee houden? Hieronder lees je een paar adviezen die je kunnen helpen bij een schoon en gezond huishouden.

Adviezen voor een goede hygiëne ter voorkoming van bacteriën en schimmels:

- Was regelmatig je handen met water en zeep en droog ze goed af met een schone handdoek. Doe dit in ieder geval na het gebruik van het toilet en voordat je gaat eten.
- Houd alles schoon en droog: Verschoon regelmatig hand- en theedoeken. Vaatdoekjes kunnen het beste elke dag verschoond worden.

- Voorkom besmetting. Zeker bij rauw vlees moet je oppassen. De kans is namelijk groot, dat je bacteriën van rauw vlees, vooral van kip, overbrengt op andere producten. Gebruik voor groenten niet dezelfde snijplank als voor de kip.
- Door en door verhitten verkleint de kans op bacteriën in het eten (denk bijvoorbeeld aan de salmonella-bacterie in kip: daar kun je flink ziek van worden).
- Laat geschilde groenten en fruit niet lang liggen. Was of schil groenten en fruit, vlak voordat je gaat eten.
- Bewaar klaargemaakt voedsel niet te lang.
- Voorkom voedselbederf zoveel mogelijk door goed te koelen en producten kort te bewaren.
- Volg de adviezen op de verpakking op. Hoe je producten moet klaarmaken en bewaren, staat vaak aangegeven op de verpakking van het levensmiddel. Ook de houdbaarheidsdatum staat erop. Houd je eraan.

Opdracht 24.2c:

Hygiëne in de keuken

Paragraaf 24.3

Wie doet wat in het huishouden?

Een veilig en schoon huishouden maakt dat je goed en gezond met elkaar kunt leven. Je huis is schoon en opgeruimd. Mensen komen graag bij je op visite. Want zeg nou eerlijk: wie gaat er graag op bezoek in een huis waar het stinkt of waar de 'kakalaka' over de grond kruipen?

Het is je vast al duidelijk geworden, dat het huishouden belangrijk is. Maar wie zorgt er nu voor, dat alle huishoudelijke taken gedaan worden? In het vorige hoofdstuk zagen we dat alle gezinsleden moeten bijdragen aan het huishouden. Maar wie bepaalt wie wat doet? Wie zorgt ervoor dat het werk ook goed gedaan wordt? Woon je alleen, dan hoeft je niet met je huisgenoten te overleggen. Je doet alle huishoudelijke taken zelf.

Maar als je met meerdere personen samenwoont, zul je de taken onder elkaar verdelen. Ook is het handig, dat iemand het overzicht houdt over alle huishoudelijke taken, die gedaan moeten worden. Meestal is dat een van de ouders. De ouders controleren ook of de huishoudelijke taken goed uitgevoerd worden.

Opdracht 24.3a:

Wat zijn jouw taken in huis?

Als de taken onderling goed verdeeld worden, voorkom je dat één persoon te veel moet doen. Als één persoon alle taken moet uitvoeren, kan deze lichamelijk en geestelijk overbelast raken. Het is niet vreemd als daardoor de sfeer in het gezin verslechtert. Het gezin zal minder goed functioneren, omdat er geen balans meer is. Het huishouden is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarom is het belangrijk, dat iedereen thuis zijn bijdrage levert.

Bij het maken van een taakverdeling is de inbreng van alle gezinsleden erg belangrijk. Ook jij hebt een inbreng. Geef aan welke taken je graag uitvoert en waar je goed in bent. Je ouder zal er beslist rekening mee houden. Geef ook aan hoeveel tijd het je kost. Besef dat je schoolwerk niet mag lijden onder het huishoudelijke werk, dat je moet doen thuis. Soms wordt er een beloning gegeven voor de taak die je uitvoert. Een complimentje, een schouderklopje, een cadeautje of misschien wel wat extra zakgeld. Als je een taak krijgt, waarvan je niet weet hoe je deze moet uitvoeren, geef dat dan aan. Vraag hulp bij een van de je ouders of bij een ander gezinslid.

Opdracht 24.3b:

Dit kan ik..... taakverdelers!

Opdracht 24.3c:

Een klein onderzoekje thuis

Een goede taakverdeling, waar ieder gezinslid het mee eens is, zorgt ervoor dat een gezin kan draaien. Als iedereen zich houdt aan de afspraken, zal de sfeer in het gezin prettig zijn. En dan spreken we weer over een gezond gezin.

Opdracht 24.4:

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 24.5:

Zo gebruik ik wat ik heb geleerd.

Huiswerkopdracht:

Extra opdracht:

— Samen leven, samen zorgen —

Nog even alles op een rijtje:

- ✦ Mensen kunnen op verschillende manieren met elkaar samenleven.
- ✦ Zodra er in een samenlevingsvorm kinderen zijn, spreek je van een gezin.
- ✦ Samenlevingsvormen die bestaan zijn onder andere kerngezinnen, eenoudergezinnen, grootgezinnen en meergeneratiegezinnen.
- ✦ Om goed samen met elkaar te kunnen leven maak je onderling afspraken.
- ✦ De zorg voor elkaar binnen het gezin is belangrijk.
- ✦ Je kunt een gezonde sfeer in het gezin zelf helpen creëren.
- ✦ Een goede communicatie, taakverdeling en betrokkenheid bevorderen de sfeer in huis.
- ✦ Problemen zijn er om opgelost te worden.
- ✦ Binnen het gezin kunnen de volgende taken onderscheiden worden: verzorgende, opvoedende en kostwinnende taken.
- ✦ In een huishouden zijn hygiëne en veiligheid van groot belang.
- ✦ In een gezond gezin voel je je thuis.

Begrippenlijst

hfdst 21 t/m 24

bacillen	blz. 52
bacteriën	blz. 52
eenoudergezin	blz. 22
eenpersoonshuishouden	blz. 23
gezin	blz. 21
gezond gezin	blz. 33
grootgezin	blz. 22
huishouden	blz. 44
hygiëne	blz. 52
kerngezin	blz. 21
kinderloos paar	blz. 23
kostwinner	blz. 26
media	blz. 16
meergeneratiegezin	blz. 22
opruimen	blz. 47
opvoeder	blz. 25
samenlevingsvorm	blz. 21

schimmels	blz. 53
sfeer	blz. 36
taak	blz. 24
thuis	blz. 33
tweepersoonshuishouden	blz. 23
veilig	blz. 9

VIP is de methode voor het nieuwe vak Persoonlijke Vorming.

VIP staat voor Vorming van Identiteit en Persoonlijkheid.

Het is een boek speciaal voor jou. Het helpt je om de juiste bagage bij je te hebben, want het jong zijn is niet altijd makkelijk.

Al die uitdagingen en moeilijke keuzen!

VIP leert je om bewuste keuzen te maken en voor jezelf op te komen.

Zeggen hoe je je voelt en je mening durven uiten.

Ook leer je hoe je gezond kunt leven. Hoe je goed voor jezelf en anderen kunt zorgen. Je krijgt 'tools' (handvaten) aangereikt die je helpen in je omgang met anderen. Je eigen en andermans waarden en normen spelen een grote rol in de methode.

VIP moedigt je aan tot een gezonde leefstijl en een positieve persoonlijkheid.

“De wereld staat voor je open, zorg dat je de juiste bagage bij je draagt.”

ISBN: 99904-89-95-5